

Миљана Дмитровић Торма, дипломирани библиотекар
Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица
milijanadmitrovic@yahoo.com

УДК: 81'243:002
DOI: 10.7251/BSCSR1706330D

КЊИГЕ НА СТРАНИМ ЈЕЗИЦИМА КАО СПОНЕ РАЗЛИЧИТИМ КУЛТУРАМА

Сажетак: Језик је једна од најстаријих тековина људског рода. Основно је средство споразумевања, али и чувар свеукупне људске стварности, историје и културе једног народа. Језик нас дефинише и као појединце и као припаднике неке друштвене заједнице. Основни задатак сваког човека је да чува и негује сопствени језик, али и да учи друге језике. Учењем других језика ширимо знање и упознајемо друге културе. Зато је потребно постојање фонда са страном књигом. У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ 2002. је оформљен фонд са страном књигом, првенствено због пораста броја страних језика који се изучавају међу средњошколцима. Фонд садржи књиге на енглеском, италијанском, јапанском, немачком, руском, словачком, турском, француском и шпанском језику. Задатак библиотекара је да чувају, богате и промовишу овај фонд.

Кључне речи: језик, страни језици, књиге на страним језицима, Библиотека „Глигорије Возаровић“, средњошколци.

Језик је једна од најстаријих тековина људског рода. Основно је средство споразумевања, али и чувар свеукупне људске стварности, историје и културе једног народа. Језик је темељ сваког друштва. Оно што нас чини супериорнијима у односу на друге врсте, што нам омогућава да искажемо своје мисли, да остваримо контакт са другим људима. Он је носилац идентитета сваког народа, са свим својим карактеристикама, различитостима и особеностима. Без језика људи не би имали развијен осећај националне припадности. Језик нас дефинише и као појединце и као припаднике неке друштвене заједнице. Сваком појединцу је урођена способност усвајања и употребе језика, али који језик ће

користити зависи само од средине у којој се налази и од његових саговорника. Самим рођењем у некој етничкој заједници, човек усваја матерњи језик и током живота ради на његовом очувању, свесно или не. Ипак, колико год је битно чувати и неговати матерњи језик, потребно је избећи лингвоцентризам и заузети позитиван став према другим језицима, учити их и усвајати као и свој. Отворити се према другим народима, превазићи политичке границе и спознати оно што је другачије од нашег.

Познавањем страних језика стичемо могућност упознавања обичаја и духа разних нација. „Страни језици кад их научимо, постају наши“ рекао је Дубравко Шкиљан. Ослањајући се на ову тврдњу можемо рећи да се учењем страних језика превазилазе језичке баријере и друге културе постају нам блиске и разумљиве попут сопствене. Усваја се све оно што је деловало страно и непознато и шири наше знање и образовање. Самим тим књиге на страним језицима постају мостови међу различитим културама, везивно ткиво међу многобројним народностима. Велики је значај постојања фондова са страним књигама у библиотекама као места која ће подстицати и неговати везе међу различитим народима.

У средњим и основним школама на територији сремскомитровачке општине последњих десетак година повећао се број страних језика који се изучавају. Заступљени су: енглески, руски, француски, шпански, италијански и немачки. Имајући у виду да су ученици најбројнији и најважнији део читалачке публике, у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици 2002. године формиран је фонд стране књиге. Иако су ученици били покретачки мотив за издвајање овог фонда, он је свакако предвиђен за све чланове Библиотеке. За све оне чији су матерњи језици неки од наведених у фонду, као и за оне чија је намера учење страних језика, богаћење знања и лексичког фонда. Поред наведених језика у фонду се налазе и књиге на мађарском, русинском, словачком, јапанском и

турском језику. Основни задатак овога фонда је популаризација литературе на страним језицима.

Тренутно, фонд броји више од 6000 публикација које су инвентарисане и електронски обрађене, те доступне за претрагу у електронској бази Библиотеке, а свака од њих поседује и баркод. Велики број књига у фонду добијен је на поклон од америчке и јапанске Амбасаде, као и од наших суграђана. У месту Мартинци, где Библиотека има огранак био је посађен *Јапански врт* по угледу на цветне вртове у Јапану. Из захвалности и ради неговања пријатељских односа Амбасада Јапана је поклонила Библиотеци и њеним корисницима више од 1000 књига. Завидан број актуелних наслова на енглеском језику, око 250, добијен је на поклон од др Бранка Перуновића који се одселио у Енглеску, али није заборавио свој град и овом донацијом прилично увећао књижни фонд. Још једна значајна донација је из личне библиотеке Иве Етеровића, најпознатијег југословенског уметника фотографије, добитника више од 500 различитих признања. Након његове смрти 2011. године из његове заоставштине у Библиотеку су стигле књиге на енглеском, немачком и италијанском. Акцијом *Пет књига за чланску карту* преузели смо од грађанства књиге које више не желе да чувају у свом дому, а заузврат смо им даровали чланску карту. На ове начине у протеклих пет година Библиотека је стигла до броја књига који данас има у фонду са страном књигом.

Највећи број у фонду чине публикације на енглеском и руском језику, близу 60%, док су остали језици подједнако заступљени. Сам смештај фонда је оно што га чини привлачним и занимљивим за кориснике. У Округлој сали Библиотеке, која је уједно и симбол града Сремска Митровица, на галерији, степеништем одвојен од остатка фонда Позајмног одељења смештен је фонд стране књиге. Сам тај осећај одвојености и скровитости, даје корисницима могућност да сатима самостално истражују, будући да је приступ фонду слободан.

Смештај публикација у фонду извршен је по УДК. Највећи део фонда чине публикације из области књижевности. Дела великана светске књижевности попут Шекспира, Балзака, Сервантеса, Чехова, Пушкина и Толстоја заступљена су на свим страним језицима у фонду, док се на енглеском и француском језику могу пронаћи и дела савремене продукције попут Халеда Хосеинија „Хиљаду чудесних сунаца“, Јустеина Гордера „Софијин свет“ или Џ.К.Ролинг „Хари Потер“.

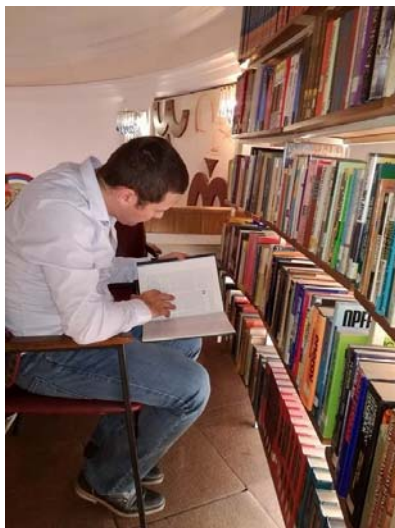

Близу 80% укупно узетих књига су из области књижевности. На енглеском и руском као језицима са највише публикација у фонду, заступљене су и стручне групе. Велики је број енциклопедија, књига из домена природних наука, математике и физике, као и уметности које стоје на располагању углавном студентима, будући да су они категорија читалаца која највише

користи стручни део фонда. Доста књига на руском језику припада области математике и технике. Оне су некада биле део Техничке библиотеке и до нас су стигле као поклон, а користе их углавном запослени који су струком везани за технику.

15% од укупно узетих књига на Одељењу за одрасле где су стране књиге смештене, чине управо стране књиге. Различите су категорије корисника. Углавном су студенти и запослени они који долазе самоинцијативно, са конкретним захтевима, док су школарци ти које је потребно заинтересовати и усмерити, било од стране библиотекара или уз помоћ њихових професора.

Ослушкујући захтеве и потребе својих корисника издвојене су у оквиру Стране књиге оне које су предвиђене за млађе читаоце. Од сликовница на енглеском, руском и француском, до књига које раде лектирно у нижим разредима основне школе попут *Алисе у земљи чуда*, *Доживљаја Тома Сојера* или *Робинзона Крусоеа*. Ово представља и један од видова сарадње са наставницима српског и енглеског језика и

популаризације фонда, јер сваки пут када обрађују лектирно неко од наведених дела шаљу децу у Библиотеку са намером да их упознају са делом на његовом матерњем језику.

Један од начина популаризације књига на страним језицима међу средњошколцима као циљном групом је кроз заједничке програме Библиотеке, школа и амбасада. Изложбе, литерарне и драмске радионице на језицима које изучавају су програми којима они радо присуствују, друже се и везују за Библиотеку. Традиционално, сваке године у Библиотеци “Глигорије Возаровић” се постављају изложбе којим се обележавају важни датуми, значајне личност и догађаји. Прошлогодишњом изложбом, посвећеној 400 година од смрти Сервантеса и Шекспира у сарадњи са школама промовисан је и фонд са страном књигом. Више од 500 ученика који су посетили изложбу имало је прилику да погледа изложена Сервантесова и Шекспирова дела на свим страним језицима које имамо у фонду. Приликом посета ученици су сами бирали и припремали на шпанском и енглеском одломке из Сервантесовог и Шекспировог дела које су драматизовали. Тако смо имали прилике да чујемо

Дон Кихота на шпанском и *Хамлета* на енглеском језику у извођењу сремскомитровачких средњошколаца.

Изложбе су само један од начина на који се промовишу књиге на страним језицима међу средњошколцима. У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ у плану су радионице креативног писања, квизови знања, као и песничке вечери, сваке седмице на другом језику. Једном недељно, ученици ће бити у могућности да се заједно са својим професорима упусте у истраживање других књижевности и њихових најзначајнијих представника на изворном језику дела.

Свесни значаја познавања страних језика, па самим тим и постојања књига на страним језицима, библиотекари треба да чувају и богате овај фонд. Да смишљају нове садржаје и начине на које ће га популарисати. Да послушају потребе својих корисника и раде на испуњењу њихових очекивања. Да раде на себи и свакодневно богате сопствено знање, како би могли бити још бољи водичи кроз свет књига својим корисницима. Стране језике морамо неговати једнако као и сопствени, па самим тим и фондове са страним књигама.

Литература

1. Бугарски, Ранко, *Језик и култура*, Београд: Библиотека XX век, 2005.
2. Бугарски, Ранко, *Језик и идентитет*, Београд: Библиотека XX век, 2010.

Abstract: Language is one of the oldest achievement of mankind. The primary means of communication, the guardian of human reality, history and culture. It defines us as individuals and as members of the community. The task of every man is to save his own language, and to learn other languages. By learning other languages, we spread our knowledge and meet other cultures. That why we need library with a books on foreign languages. In "Gligorije Vozarovic" library in 2002. we establish a fund with books on other languages, because of the large number of foreign languages which children learn in high school. In our library we have books on English, Italian, Japanese, German, Russian, Slovak, Turkish, French and Spanish. Librarians task is to keep the rich and promote this fund.

Key words: Language, foreign language, books on foreign languages, „Gligorije Vozarovic“ library, high school.